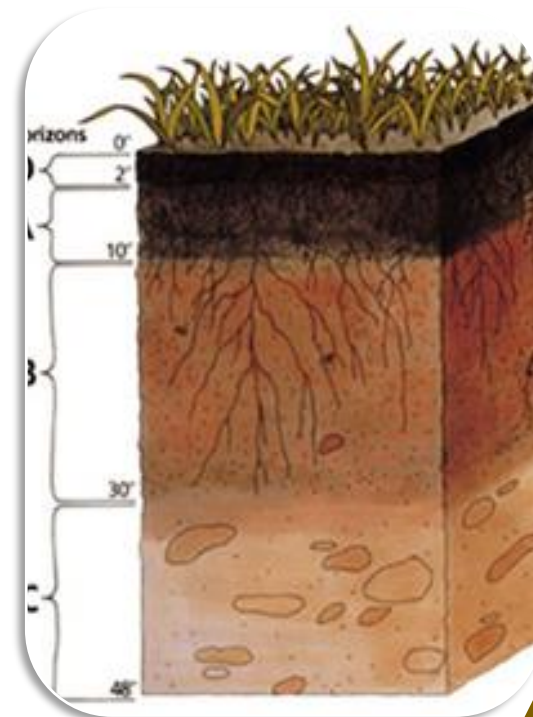

BÀI 14. ĐẤT TRÊN TRÁI ĐẤT

NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Khái niệm đất và vỏ phong hóa
2. Các nhân tố hình thành đất

1. KHÁI NIỆM ĐẤT VÀ VỎ PHONG HÓA

Đọc mục 1 SGK/45 hoàn thành phiếu học tập.

Think

2

2 phút suy nghĩ

Pair

1

1 phút trao đổi

Share

1

1 phút trình bày

PHIẾU HỌC TẬP

1. Đất là:.....
2. Thành phần chính của đất :.....
3. Độ phì:.....
4. Vỏ phong hóa là:.....

- **Đất** là lớp vật chất mỏng bao phủ các bề mặt lục địa và đảo, được tạo thành do quá trình phong hóa và các loại đá.
- Đất bao gồm:

Chất khoáng

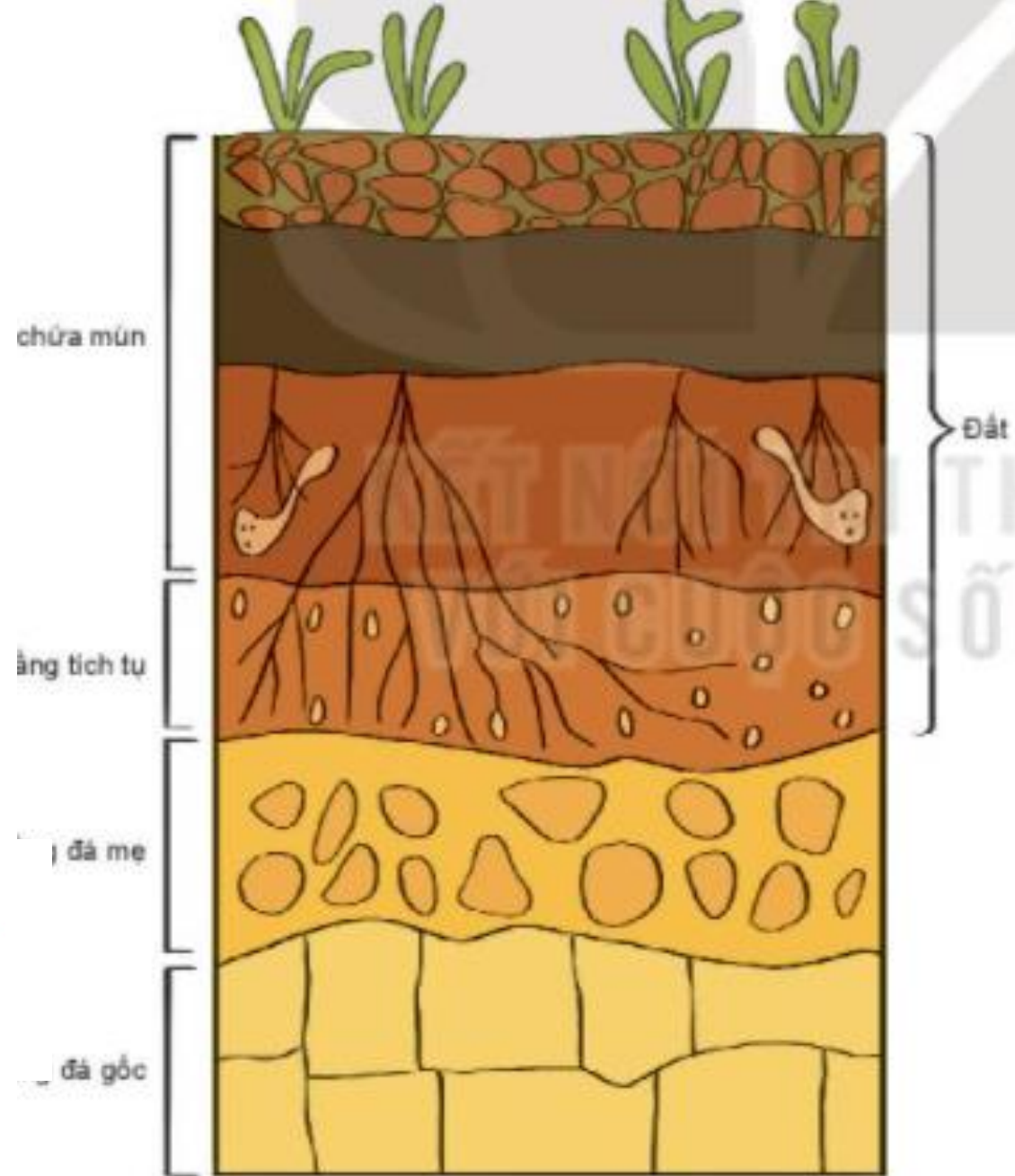
Chất hữu cơ

Không khí

Nước

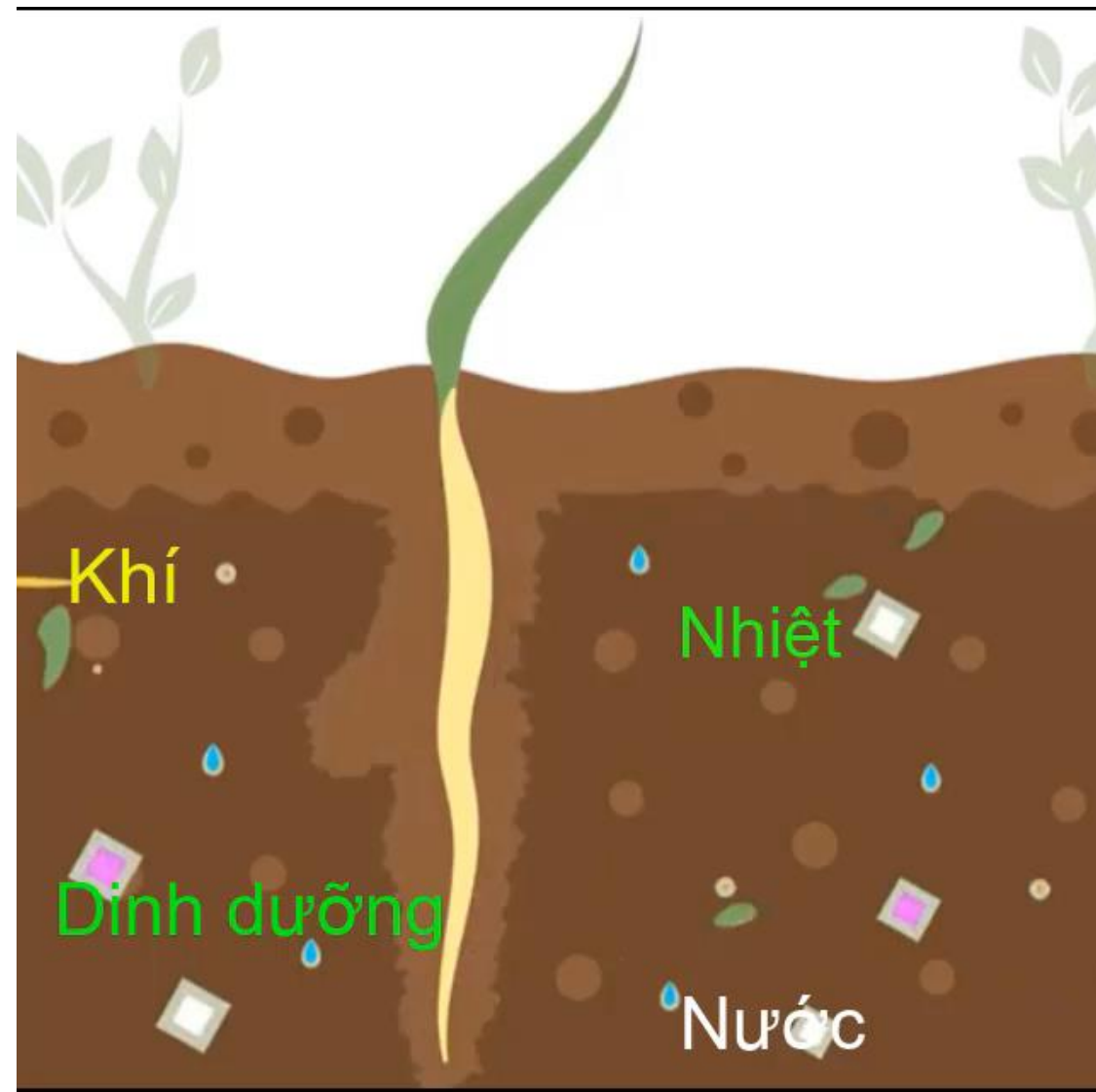

Hình 14.1. Phẫu diện đất và vỏ phong hoá

Độ phì

- Đặc trưng của đất là độ phì.
- **Độ phì** là khả năng của đất đảm bảo cung cấp đủ nước, oxy và các chất dinh dưỡng cần thiết cho cây trồng.

Vỏ phong hóa là sản phẩm phong hóa của đá gốc, phần trên cùng của vỏ Trái Đất, chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố bên ngoài.

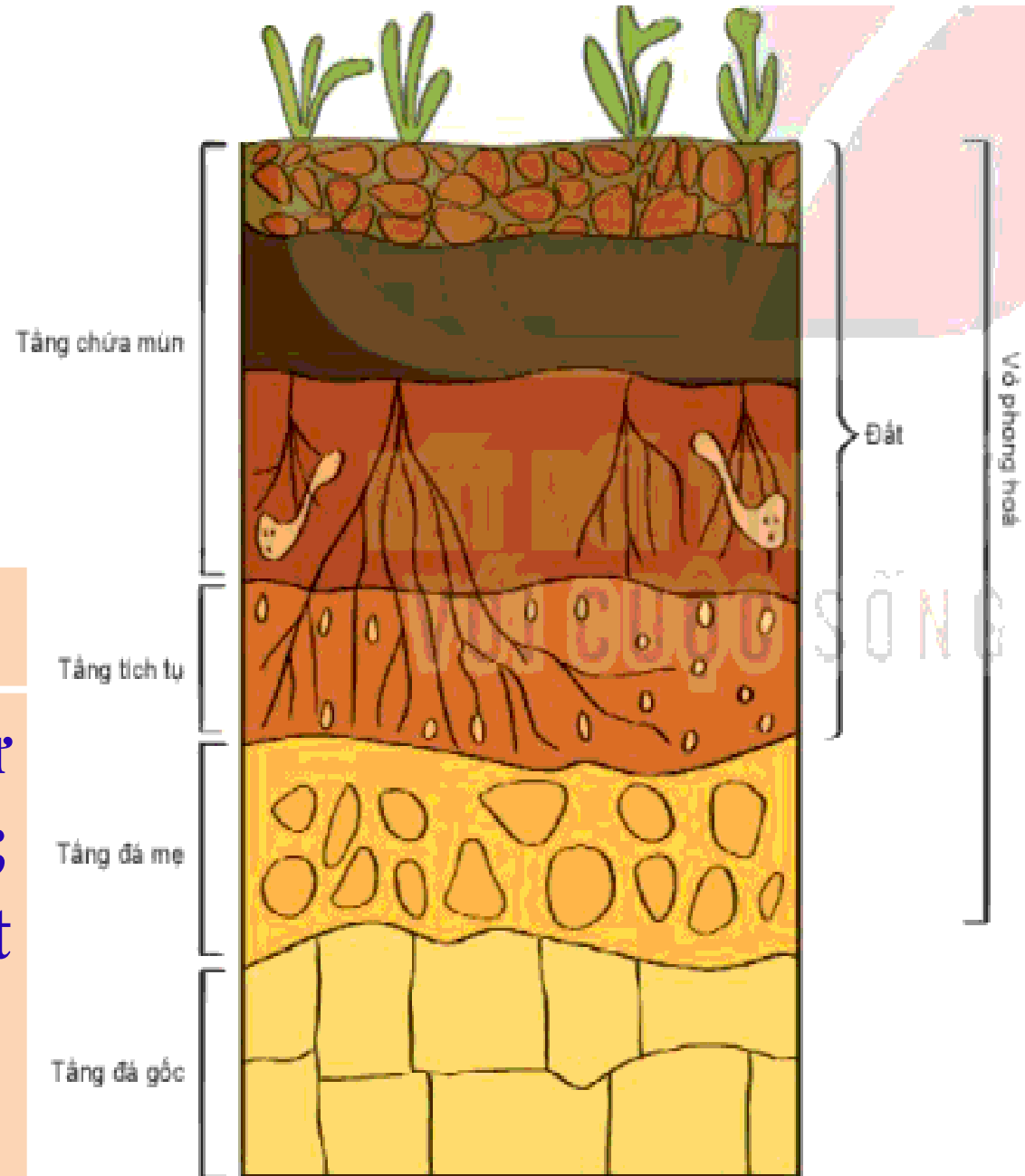
- Phân biệt đất và vỏ phong hóa:

Đất

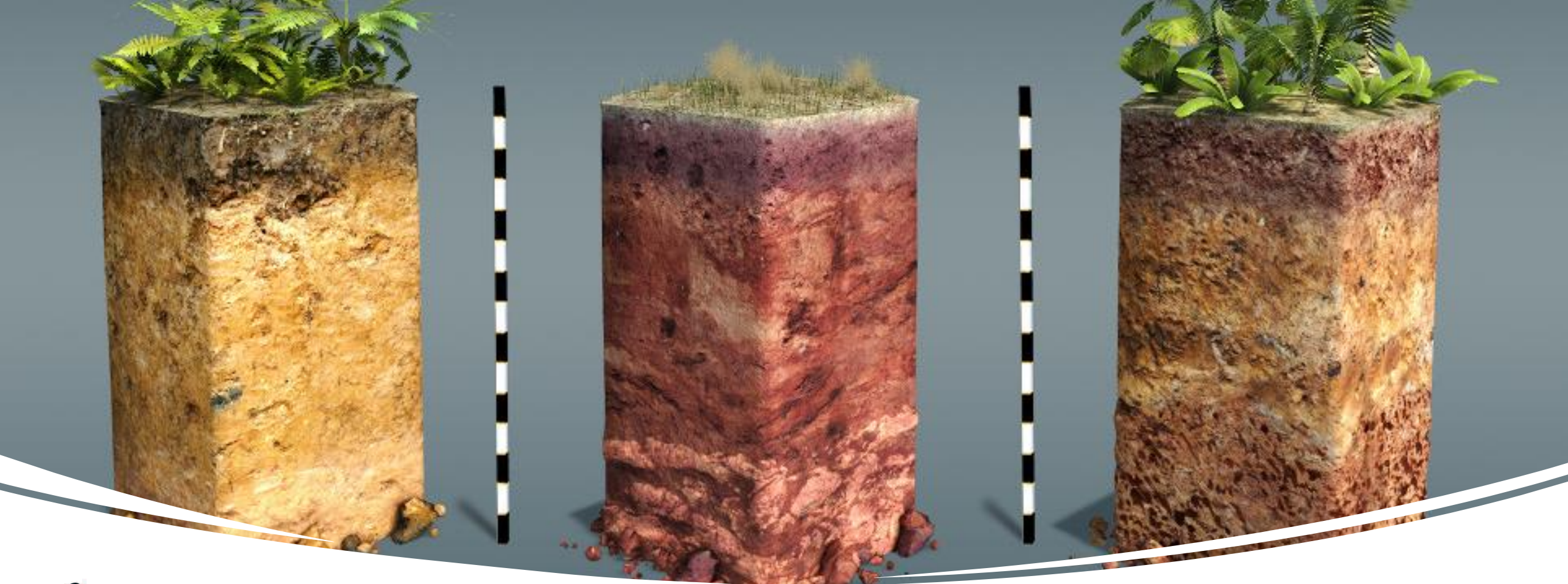
Tạo thành do quá trình phong hóa các loại đá; gồm 2 tầng trên cùng của vỏ phong hóa

Vỏ phong hóa

Tạo thành bởi sự phong hóa đá gốc; gồm cả tầng đất và tầng đá mẹ.

Hình 14.1. Phẫu diện đất và vỏ phong hoá

EM CÓ BIẾT?

Phẫu diện đất là một mặt cắt thẳng đứng của đất, có các tầng khác nhau. Mỗi tầng đất có quá trình hình thành đất khác nhau, tính chất cũng khác nhau về màu sắc, vật liệu, độ phì...

Xem clip sau, kể tên các nhân tố hình thành đất?

Sự hình thành của đất

2. CÁC NHÂN TỐ HÌNH THÀNH ĐẤT

Đá mẹ

2. CÁC NHÂN TỐ HÌNH THÀNH ĐẤT

a. Đá mẹ

- Là nhân tố khởi đầu của quá trình hình thành đất.
- **Đá mẹ** là nguồn **cung cấp vật chất vô cơ** cho đất → quyết định thành phần khoáng vật, thành phần cơ giới và ảnh hưởng trực tiếp đến các tính chất lí, hóa của đất.

Đất đỏ badan

Đất cát ven biển

Đất feralit trên đá badan

Đất feralit trên đá phiến sét

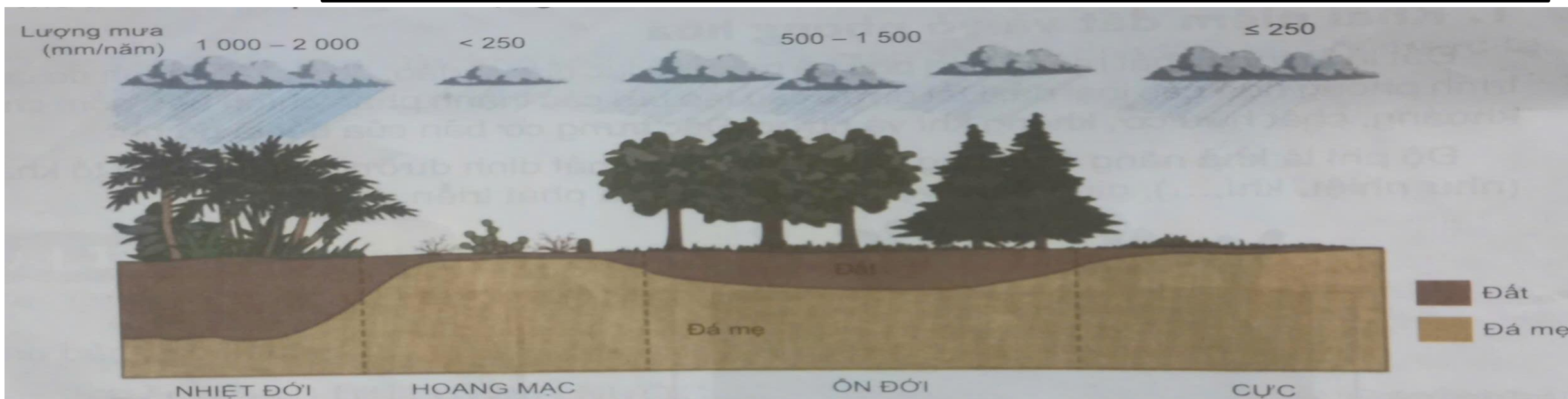
Đất hình thành trên đá bazan
có tính kiềm, màu đỏ nâu

Đất hình thành trên đá phiến sét
có tính chua, màu đỏ vàng

**Khí
hậu**

**Ảnh hưởng trực tiếp đến quá trình hình thành đất
thông qua các yếu tố nhiệt và ẩm.**

**Ảnh hưởng gián tiếp đến quá trình hình thành đất
thông qua lớp phủ thực vật**

Lớn Cao

Rất ít Cao

Khá lớn Thấp

Thấp Rất thấp

→ tầng đất dày

→ tầng đất mỏng

→ tầng đất khá dày

→ tầng đất mỏng

c. Địa hình

- Tác động chủ yếu tới sự phân phối nhiệt độ, độ ẩm, tích tụ vật liệu.
- Vùng núi: nhiệt độ thấp, quá trình phong hóa chậm, vỏ phong hóa mỏng, đất mỏng và bạc màu.
- Vùng bằng phẳng: quá trình bồi tụ chiếm ưu thế, tầng đất dày, đất màu mỡ.

So sánh độ dày của đất ở vị trí 1 và 2

Sinh vật

VTC 16

d. Sinh vật: đóng vai trò chủ đạo trong quá trình hình thành đất

Rễ cây
phá hủy đá

ĐÁ GỐC

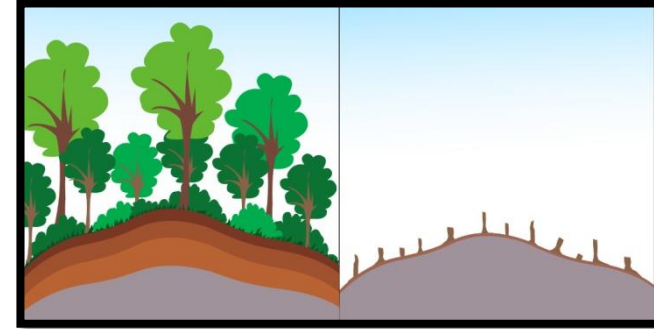
ĐÁ MẸ

Thực vật cung cấp vật
chất hữu cơ

Vi sinh vật phân giải
xác sinh vật và tổng
hợp thành mùn

Động vật sống trong
đất cũng làm thay đổi
tính chất của đất

ĐẤT

5. Thời gian: Thời gian hình thành đất là tuổi đất

- Đất có tuổi già nhất ở miền nhiệt đới và cận nhiệt, tuổi trẻ nhất ở cực và ôn đới.

6. Con người

- Tích cực: cải tạo đất, bón phân → đất tươi xốp
- Tiêu cực: chặt phá rừng → đất xói mòn, rửa trôi,.....

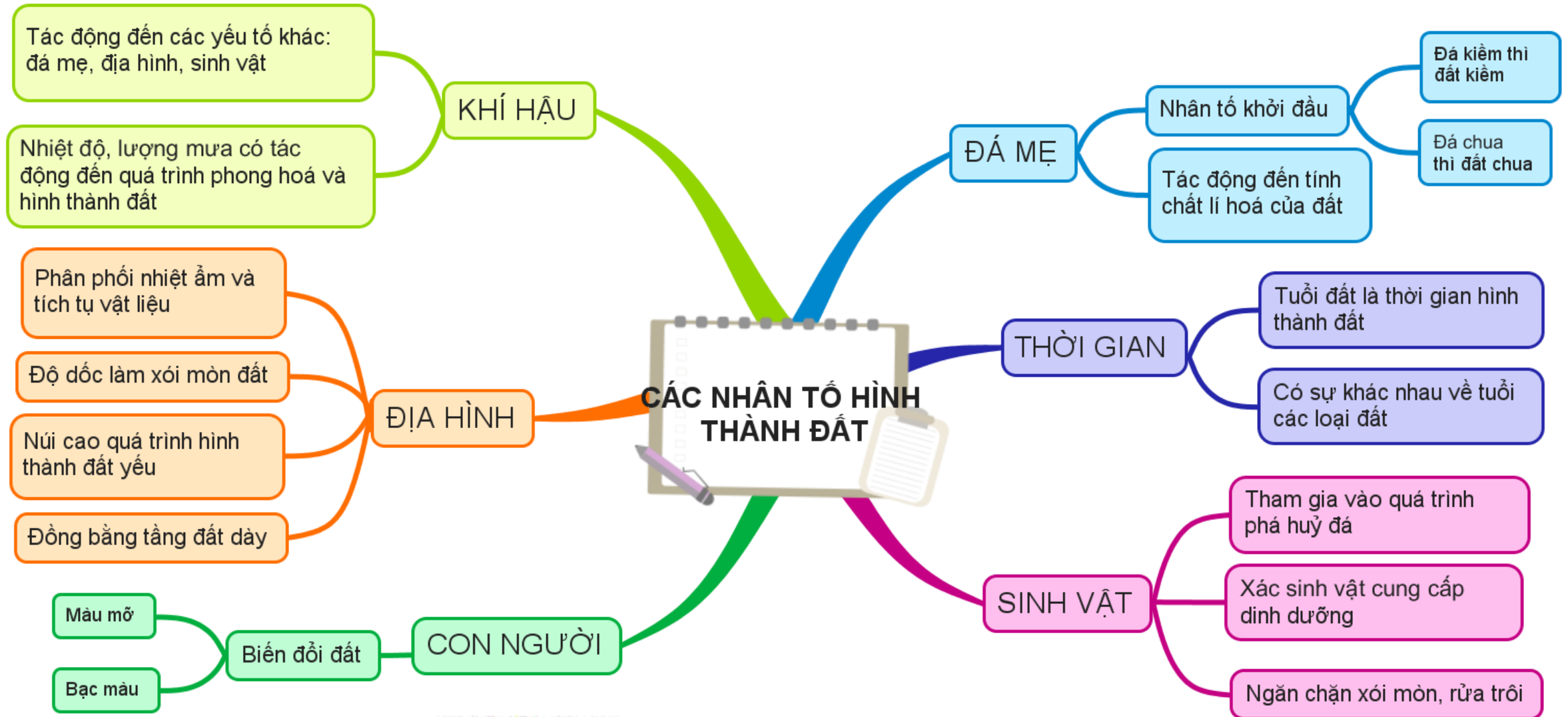
Hoạt động sản xuất của con người làm đất trở nên màu mỡ hơn

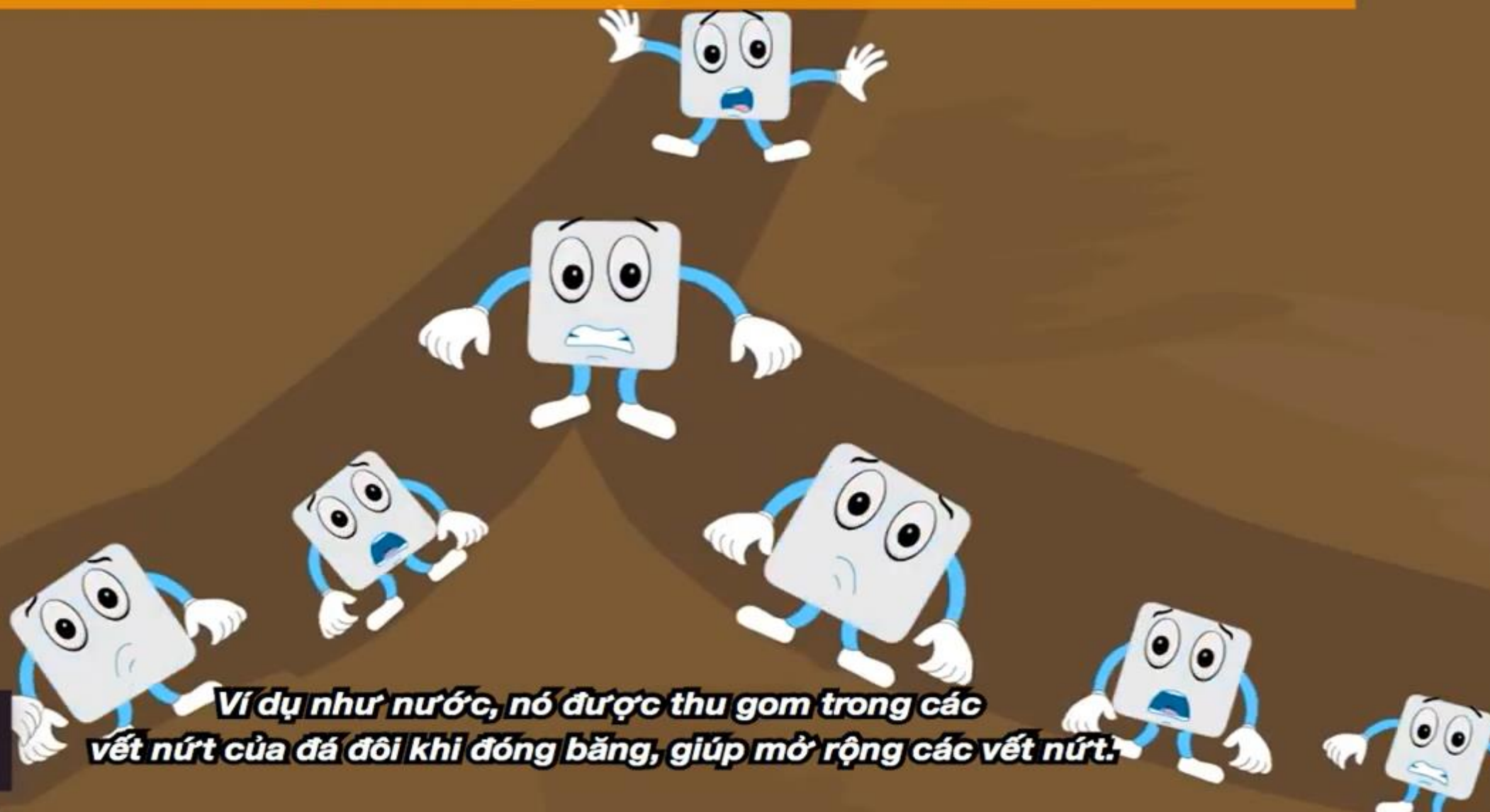
Tác động tiêu cực của con người làm đất bị thoái hoá, bạc màu

SƠ ĐỒ TƯ DUY VỀ CÁC NHÂN TỐ HÌNH THÀNH ĐẤT

Water that gets collected in the cracks of rocks, sometimes freezes which helps in widening the cracks.

2 Khí Hậu

Ví dụ như nước, nó được thu gom trong các vết nứt của đá đôi khi đóng băng, giúp mở rộng các vết nứt!

Luyện tập

Kéo và thả từ khoá bên cạnh định nghĩa từ khoá đó

Câu trả lời đúng

Vỏ phong hoá ✓

Là sản phẩm phong hoá của đá gốc

Sinh vật ✓

Tham gia vào quá trình phá huỷ đá

Đá mẹ ✓

Là nhân tố khởi đầu của quá trình hình thành đất

Tuổi của đất ✓

Thời gian hình thành đất

Con người ✓

Có vai trò quan trọng trong biến đổi đất

Đồng bằng ✓

Tầng đất dày nhất ở vùng địa hình nào?

Xói mòn ✓

Hiện tượng thường xuyên xảy ra ở miền núi khí có mưa lớn?

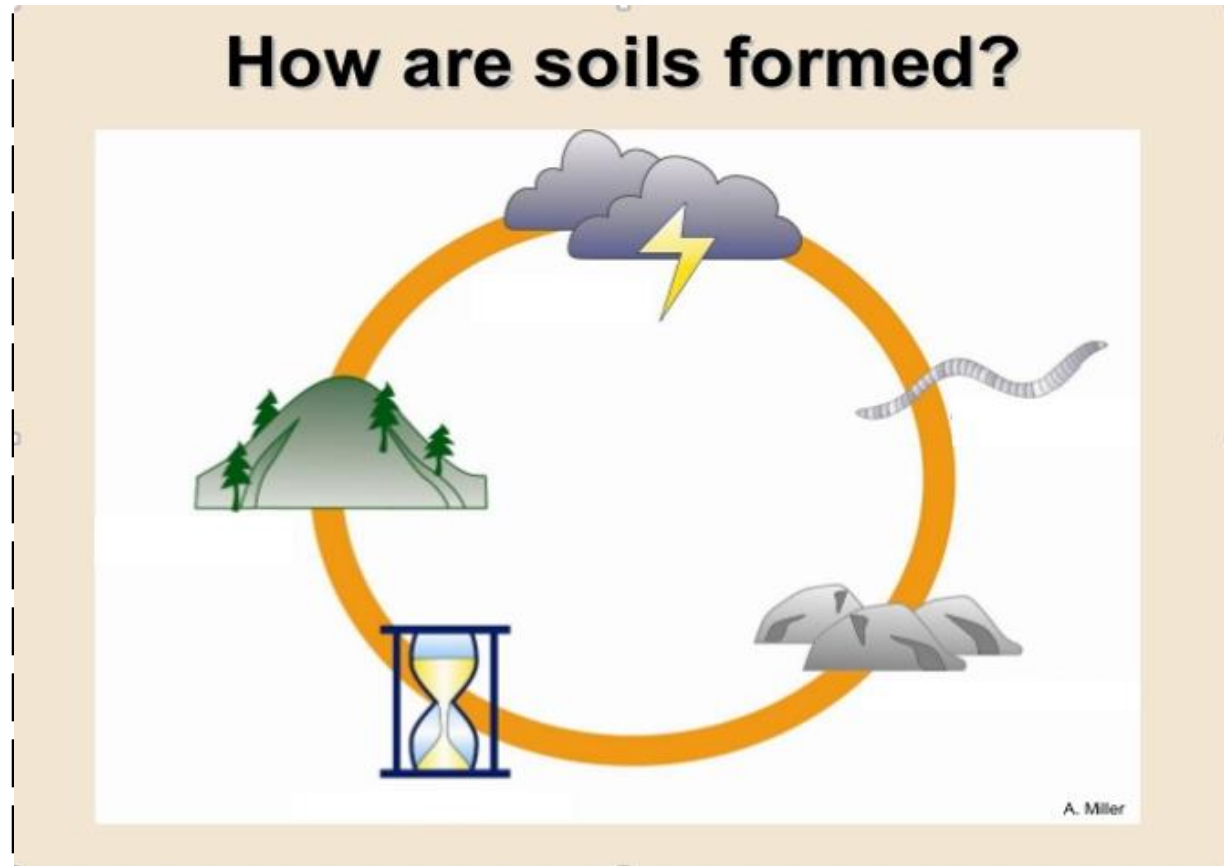

1 phút 30 giây

Luyện tập

Quan sát sơ đồ các nhân tố hình thành đất,
hoàn thành nhiệm vụ:

- Viết các nhân tố ảnh hưởng dưới mỗi Icon
- Còn thiếu nhân tố nào? Em hãy vẽ 1 Icon thể hiện nhân tố đó trên sơ đồ mà em thấy phù hợp nhất.
- Khoanh tròn vào nhân tố quyết định đến quá trình hình thành đất.
- Ở sao Hỏa có đất không? Tại sao?

Luyện tập

Hoàn thành sơ đồ
sau vào vở

ĐÁP ÁN

Luyện tập

1. Dựa vào bản đồ, kể tên các loại đất chính ở Việt Nam?

2. Những loại cây sau phù hợp với loại đất nào?

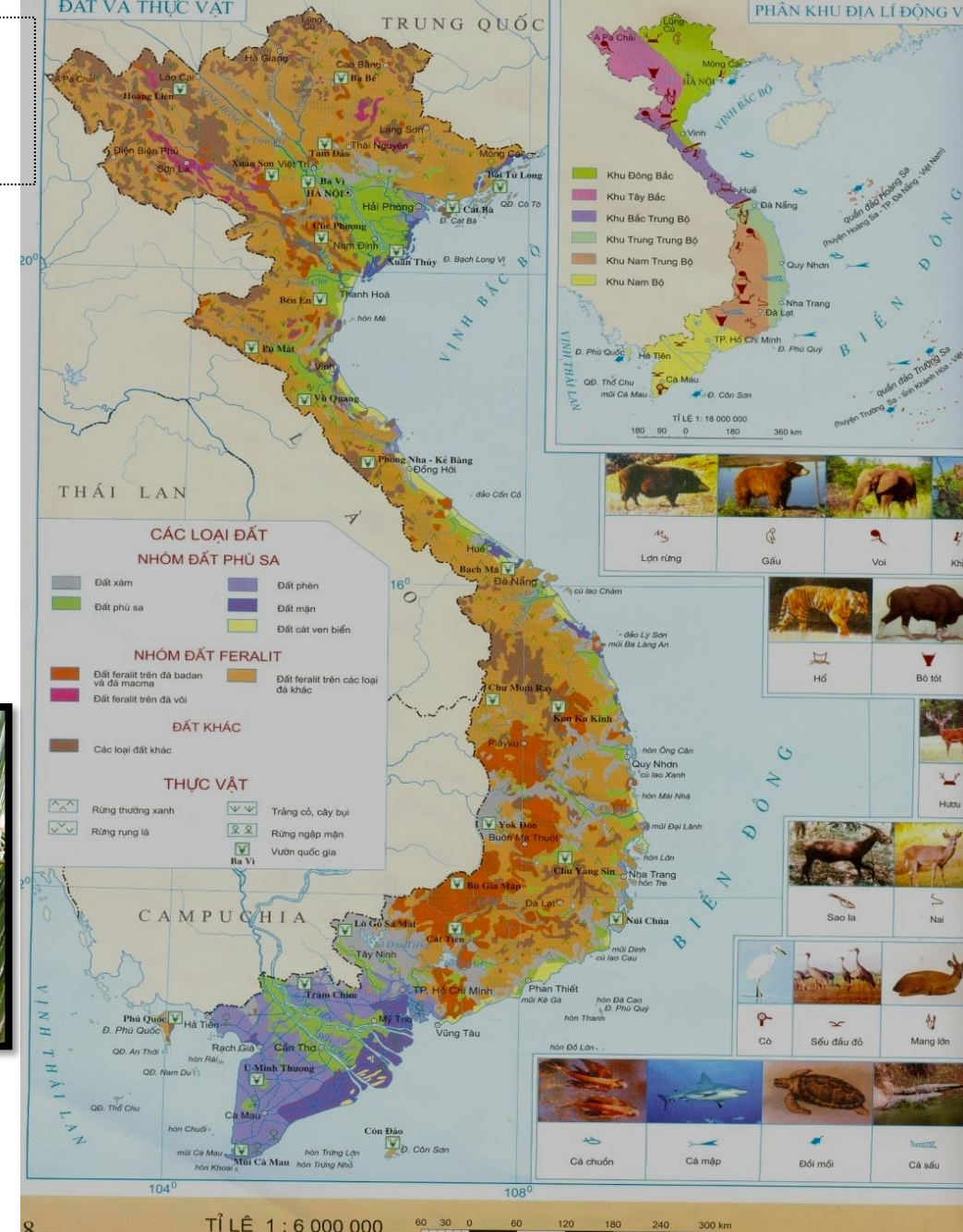
Đất feralit

Đất phù sa

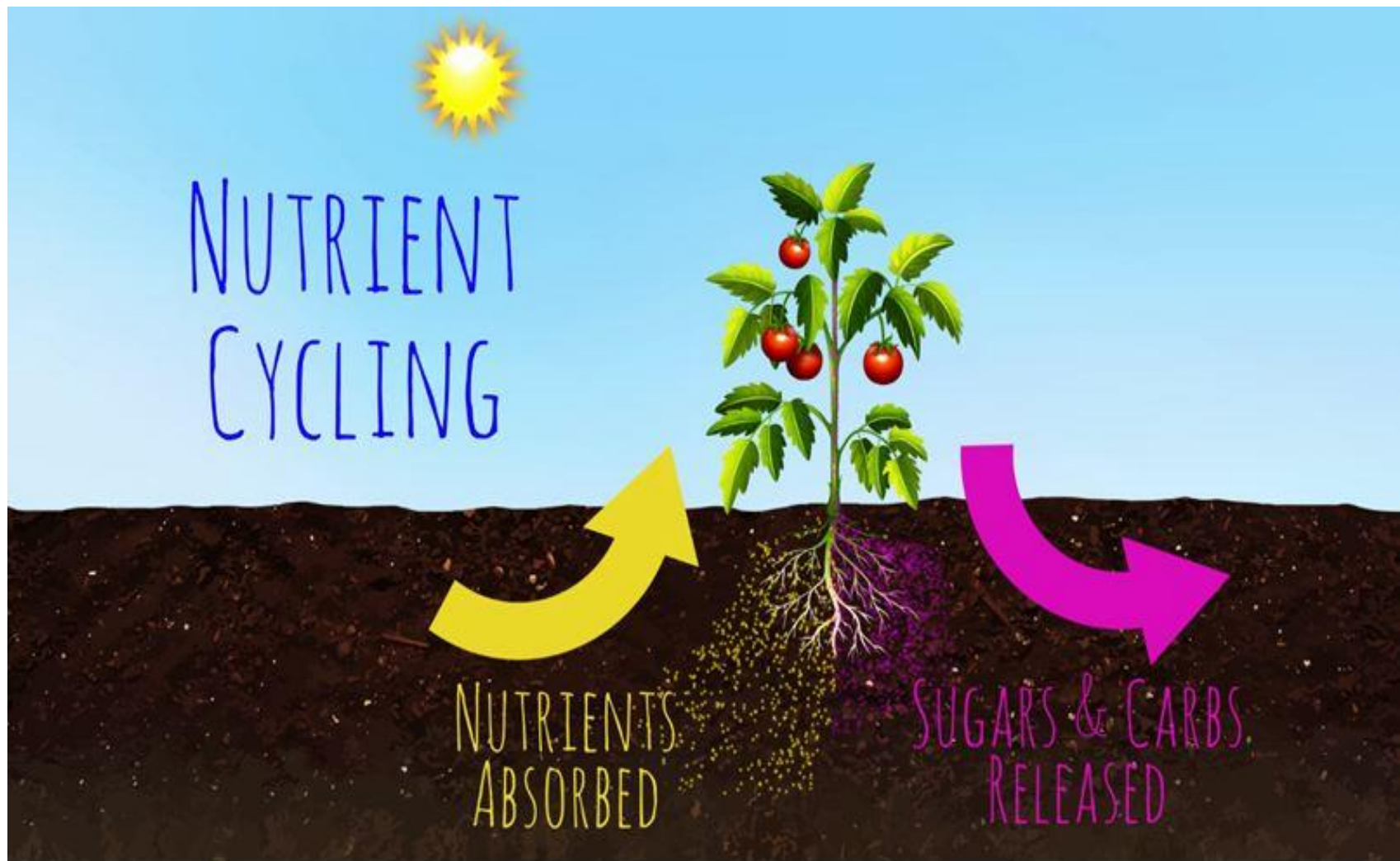
Đất mặn

BẢN ĐỒ CÁC LOẠI ĐẤT CHÍNH Ở VIỆT NAM

Vận dụng

HS về nhà tìm hiểu về một số biện pháp để tăng độ phì, chống ô nhiễm, thoái hóa đất tại địa phương em.

THANK YOU

Very Much!